

Леся Анатоліївна Слатвінська, к. е. н., доцент
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ДОСВІД УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ У ФОРМАТІ СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЮ

Вивчення досвіду ефективного управління розвитком «сільського туризму» країн-партнерів України та Ізраїлю проводиться з метою інтенсифікації двосторонніх відносин в галузі туризму.

Інтерес до сільського туризму високий у всіх країнах світу. Разом із тим, кожна країна прагне створити власну модель розвитку сільського туризму. Сільський туризм може розвиватись не скрізь, а лише в регіонах, не охоплених діяльністю, що забруднює оточуюче середовище [1, с. 54].

У світі подорожують щороку близько 700 млн осіб, з них від 10 - 30% обирають сільський туризм. Кількість «зелених» подорожей на внутрішньому ринку в будь-якій країні набагато більше ніж в інших секторах цієї галузі. Наприклад, у Франції тільки 7% бізнесуристів зупиняються в готелях, решта 93% обирають сільські готелі і кемпінги. За даними Всесвітньої туристської організації, «зелений» туризм є одним з п'яти ключових стратегічних напрямків розвитку туристичної індустрії в світі до 2020 року [2].

Сьогодні сільський туризм розвивається досить швидкими темпами і в деяких країнах привертає значну частину іноземних туристів. Перспективним для України є те, що мультиплікативно [3, с. 18] сільський туризм, особливо в умовах реалізації цільових програм розвитку, справляє позитивний вплив на збереження і розвиток сільських територій, раціональне використання їх ресурсного потенціалу, стимулює розвиток особистих підсобних господарств, розширюючи попит на екологічно чисті, натуральні продукти харчування, а також облаштування сільських територій, сільське будівництво, народні промисли, культуру і самобутність, тобто в цілому на вирішення соціально-економічних проблем сільських територій, насамперед проблем зайнятості населення сільської місцевості. Все це в кінцевому результаті впливає на рівень конкурентоспроможності сільських територій, що проявляється в підвищенні рівня добробуту жителів.

Сфера туризму підтримує майже 50 суміжних галузей та створює додаткові місця. Один турист дає роботу 10 особам. Створення одного робочого місця в туризмі в 20 раз дешевше, аніж у промисловості. В широкому розумінні туристичну галузь можна визначити як міжгалузевий комплекс, який включає транспортні та туристичні підприємства; підприємства, пов'язані з туризмом (капітальне і дорожнє будівництво, підприємства комунального і готельного господарства, зв'язку та інші); широку сферу послуг, якими користується турист [4, с.166].

Сільський туризм в Україні – це проведення вільного часу в сільському середовищі, якому притаманна відповідна забудова, сільський побут, мальовничий ландшафт. Сільський зелений туризм поєднує в собі заняття у

вигляді пішохідних і кінних прогулянок, спортивних та оздоровчих подорожей, які відбуваються у сільській місцевості серед живої зеленої природи.

Організація відпочинку на селі має надзвичайно позитивний вплив на економіку та екологію регіонів України за рахунок використання наявного приватного житлового фонду, розширення сфери зайнятості сільського населення та можливостей реалізації на місці продукції особистого селянського господарства, забезпечення туристів екологічно чистими продуктами харчування та збереження природи внаслідок зниження антропогенного тиску.

Туризм в Ізраїлі [5, с. 196] є однією з важливих галузей економіки країни. Величезна кількість археологічних і культурних пам'яток, пляжні зони трьох морів, лікувальні курорти, теплий клімат, а також високий рівень розвитку туристичної інфраструктури та політика держави щодо іноземних туристів сприяють розвитку в'їзного туризму.

Сільський туризм Ізраїлю – галузь, яка швидко розвивається. Зараз у країні пропонується понад 8000 одиниць житла, крім того ще близько 3 тис. кімнат у пансіонатах, кібуцах і мошавах, що розміщені в сільській місцевості. 75 % одиниць відпочинку розміщені на півночі Ізраїлю у зв'язку з природними перевагами цього району – прохолодним кліматом, безліччю водних джерел, багатою рослинністю. 15 % одиниць розміщені на півдні країни. Сільський туризм став істотним компонентом економіки периферійних районів, частково поповнюючи зниження доходів від сільськогосподарської діяльності [5, с. 199].

Сьогодні Ізраїль відіграє важливу роль у світовій економіці та культурі. Ця країна викликає великий інтерес у туристів з різних країн. Розуміючи величезний потенціал туристичної галузі, уряд Ізраїлю розробляє і впроваджує зважену туристичну політику для все більшого залучення туристів у країну. Щоб досягнути кращих результатів, уряд вживає заходи для підвищення конкурентоспроможності індустрії туризму, збільшує асигнування в маркетинг, руйнує бюрократичні перепони, які обмежують будівництво нових готелів і туристичних атракціонів [6, с. 86].

Основні стратегічні цілі розвитку туристичної сфери Ізраїлю полягають у: формуванні туристичного комплексу, структура якого буде визначатися з урахуванням місцевої специфіки; розвитку місцевої інфраструктури (готелі, ресторани тощо); модернізації засобів зв'язку (телефони, інформаційні системи) та розвитку інфраструктури (дороги, засоби доставки); розвитку туристичних кадрів (курси підготовки й перепідготовки кадрів для туризму, курси підвищення кваліфікації). На сьогодні Міністерство та підконтрольні йому органи розробляють нові й підтримують вже функціонуючі програми щодо розвитку туризму в Ізраїлі. При цьому слід пам'ятати, що нинішнє геотуристичне положення країни є суперечливим і складним. З одного боку, Ізраїль володіє надпотужним ресурсним потенціалом і розташований на узбережжях теплих морів, у зоні взаємодії світових релігій і культур. З іншого – країна має складні стосунки з арабським світом, які часто переходять у збройне протистояння й належить до держав з високою ймовірністю терористичних актів. Але внаслідок реалізації програми «Відкритий Ізраїль» Міністерства туризму значно зросли потоки туристів з-за кордону. Туристична політика

Ізраїлю на сьогоднішній день забезпечується реалізацією низки цільових програм міжнародного, національного та регіонального рівнів, спрямованих на зростання ролі держави на світовому туристичному ринку. Вони забезпечать популяризацію країни, а отже й наплив додаткових асигнувань, які будуть спрямовані на вирішення екологічних, соціально-економічних та політико-релігійних проблем і завдань [6, 86-87].

Україна і Ізраїль мають багато спільного, а саме: основними видовими сегментами ринку й надалі залишаться рекреаційний з метою відпочинку, курортно-лікувальний, культурно-пізнавальний (екскурсійний), спортивно-оздоровчий, релігійний та сільський туризм.

В рамках заявленої конференції, ми передбачаємо колосальний ефект від обміну досвідом у сфері управління розвитком сільського туризму. За прикладом Ізраїлю, який має ресурс для створення туристичного продукту на ринку сільського туризму, Україна як європейська держава з найбагатшими і різноманітнішими туристичними ресурсами має перспективи стати європейським лідером в реалізації туристичних послуг і продуктів саме сільського туризму.

Недолік в тому, що перспективи розвитку є, а чітких цілей та завдань немає, а якщо держава Україна буде мати чітку туристичну політику забезпечену відповідною управлінською структурою, допомагати у розвитку, то туризм в цілому зможе стати суттєвою галуззю національної економіки.

Тому, на нашу думку, сьогодні найголовніше питання яке потребує вирішення це: підвищення якості адміністративного управління і корпоративного менеджменту і сфері організації сільського туризму.

Список використаних джерел:

1. Васильєв В. Світовий досвід організації сільського туризму: метод. посіб. / В. Васильєв, П. Горішевський, Ю. Зінько та ін. – Вип. 1. – О. : 2009. – С. 54.
2. World Tourism Organization UNWTO (2015). – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mkt.unwto.org/ru/barometer> (Accessed 5 September 2015).
3. Папп В. В. Сільський зелений туризм як пріоритетний напрям розвитку сільських територій України / В. В. Папп // Агросвіт. – 2015. – № 18. – С. 17 - 22.
4. Свірідова Н. Д. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах / Н. Д. Свірідова // Культура народів Причорномор'я. – 2009. – №176. – С.166-168.
5. Мандрик І. П. Сучасні особливості розвитку іноземного туризму в Ізраїлі. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://internationalconference2014.wordpress.com/2015/12/17>
6. Кіптенко В. К. Туристична політика та програми розвитку туризму в Ізраїлі / В. К. Кіптенко, К. П. Кузьменко // Географія та туризм. – 2012. – Вип. 18. – С. 85-91. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gt_2012_18_16.